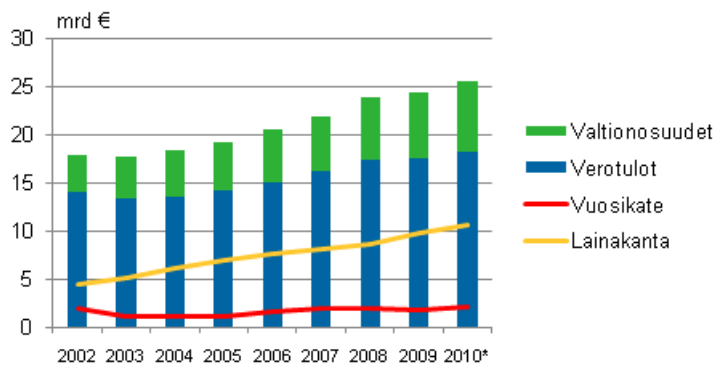

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2010

Kuntien taloustilanne ennakoitua parempi vuonna 2010

Manner-Suomen kuntien rahoitusasema parani huomattavasti vuonna 2010. Tilastokeskuksen keräämien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien yhteenlaskettu vuosikate nousi 2,1 miljardiin euroon, vaikka sen vielä talousarvioissa ennustettiin jäävän alle miljardiin. Suuren osan kasvusta selittää ennakoitua parempi verotulojen kasvu, mutta myös toimintakate heikkeni aiempia vuosia vähemmän. Kuntien lainakanta kasvoi jälleen lähes miljardilla, koska investointeja ja lainojen lyhennyksiä varten jouduttiin ottamaan uutta lainaa. Myös kuntayhtymien taloustilanne parani.

Manner-Suomen kuntien valtionosuudet, verotulot, vuosikate ja lainakanta 2002–2010*

*) Tilinpäätösarviot

Tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien toimintakatteet heikkenivät edellisestä vuodesta 3,8 prosenttia. Verotulojen 702 miljoonan ja valtionosuuksien 504 miljoonan euron lisäys ylitti selvästi toimintakatteiden 869 miljoonan euron heikkenemisen, mikä näkyy vuosikatteiden kasvuna. Verotulot kasvoivat edellisestä vuodesta 4,0 prosenttia. Ennakoitua myönteisempi kansantalouden ja työllisyyden kehitys on osaltaan vaikuttanut kuntien veropohjan odotettua parempaan kehitykseen. Huomattava määrä kuntia korotti myös tulo- ja kiinteistöveroprosenttejaan vuodelle 2010.

Vuosikate asukasta kohti oli kunnissa 400 euroa. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 337 euroa. Ainoastaan 8 kuntaa arvioi, että toiminta- ja rahoitustulot eivät riitä toiminta- ja rahoitusmenoihin, vaan vuosikate jää negatiiviseksi. Vastaavia kuntayhtymiä oli 20. Sekä kunnissa että kuntayhtymissä negatiivisten katteiden

summa oli noin -4,7 miljoonaa euroa. Vuosikate kattoi 127 prosenttia kuntien ja kuntayhtymien poistoista, mutta vain 42 prosenttia investoinneista.

Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2010 - milj. €

	Kunnat		Kuntayhtymät		Yhteensä	
	2010	Muutos, %	2010	Muutos, %	2010	Muutos, %
Tuloslaskelma:						
Toimintakate	-23710	3,8	631	18,3	-23079	3,5
+ Verotulot	18228	4,0			18228	4,0
+ Valtionosuudet	7372	7,3			7372	7,3
+ Korkotuotot	215	11,1	8	-40,7	223	7,7
+ Muut rahoitustulot	295	-7,4	8	47,7	302	-6,5
- Korkokulut	219	-15,8	62	91,6	281	-3,9
- Muut rahoituskulut	42	312,0	28	-6,8	71	73,6
= Vuosikate	2139	19,1	556	13,7	2694	18,0
Poistot ja arvonalentumiset	1669	0,6	447	21,5	2116	4,4
Investoinnit:						
Investointimenot yhteensä	3754	9,6	2633	291,9	6387	55,9
Rahoitusosuudet investointimenoihin	193	-12,1	16	-0,5	208	-11,3
Investointihyödykkeiden myyntitulot	2268	241,1	12	-69,5	2280	224,2
Rahavarat, lainat ja antolainat:						
Antolainasaamisten lisäykset	1284	323,0	10	-36,0	1294	305,6
Antolainasaamisten vähennykset	353	132,7	7	140,4	360	132,8
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1844	-14,2	1578	554,0	3423	43,1
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1219	2,2	117	19,5	1336	3,5
Rahavarat 31.12.	3950	12,4	725	8,1	4675	11,7
Lainakanta 31.12.	10721	9,6	2421	130,2	13142	21,3
Lainasaamiset 31.12.	3998	40,7	75	17,3	4073	40,2

Investointeihin kunnat arvioivat vuonna 2010 käyttäneensä vajaat 3,8 miljardia euroa. Tämä on 9,6 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Kuntayhtymien investoinnit kasvoivat lähes 2,0 miljardia euroa. Kunnilla puolestaan investointihyödykkeiden myyntitulot lisääntyivät reippaasti. Poikkeuksellisen suuriin muutoksiin kuntayhtymien investoinneissa ja kuntien investointihyödykkeiden myyntituloissa vaikuttavat toimintojen siirrot kuntien ja kuntayhtymien välillä. Kuntien ja kuntayhtymien investoinneista 39 prosenttia voitiin rahoittaa investointihyödykkeiden myynnillä ja saaduilla rahoitusosuuksilla.

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2010 lopussa jo yli 13 miljardia euroa. Tämä on noin 2,3 miljardia euroa enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Pitkäaikaisia velkojaan kunnat ja kuntayhtymät lyhensivät 1,3 miljardilla eurolla. Uutta pitkäaikaista lainaa jouduttiin kuitenkin ottamaan yli 3,4 miljardia euroa. Tämä on 43 prosenttia enemmän kuin vuonna 2009. Aukasta kohti lasketun lainakannan keskiarvo Manner-Suomen kunnissa oli 2 005 euroa, kun vastaava suhdeluku edellisenä vuonna oli 1 838 euroa.

Selvitys perustuu Manner-Suomen 326 kunnalta ja 164 kuntayhtymältä tammikuussa 2011 kerättyihin tilinpäätösarvioihin. Kunta- ja kuntayhtymäkohtaisia tilinpäätösarvioita ei julkaista.

Sisällys

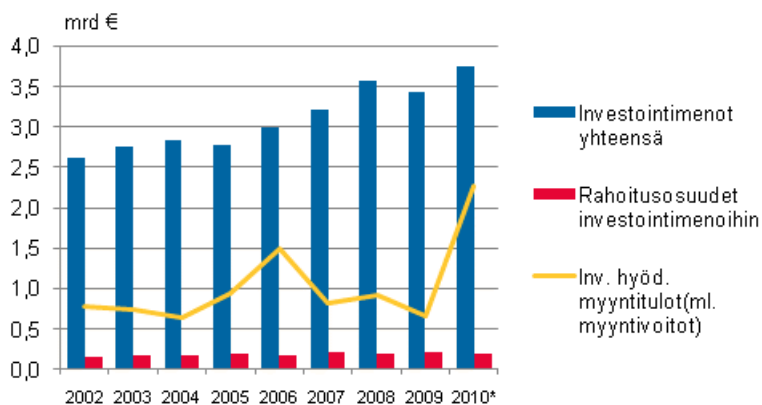
Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Manner-Suomen kuntien investointimenot, rahoitusosuudet investointimenoihin ja investointihyödykkeiden myyntitulot 2002–2010*	4
Liitekuvio 2. Manner-Suomen kuntayhtymien investointimenot, lainakanta ja vuosikate 2002–2010*	4
Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioilaston laatuseloste 2010.....	5

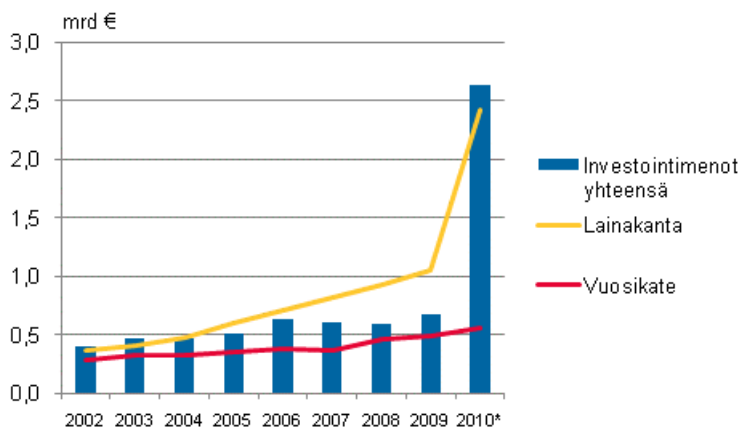
Liitekuviot

Liitekuvio 1. Manner-Suomen kuntien investointimenot, rahoitusosuudet investointimenoihin ja investointihyödykkeiden myyntitulot 2002–2010*

*) Tilinpäätösarvot

Liitekuvio 2. Manner-Suomen kuntayhtymien investointimenot, lainakanta ja vuosikate 2002–2010*

*) Tilinpäätösarvot

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioilaston laatuseloste 2010

1. Tilastotietojen relevanssi

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioilasto sisältää Manner-Suomen kunnilta ja kuntayhtymiltä kerätyt arviot siitä, millaisiksi erät tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen erät tulevat päättyneen vuoden tilinpäätöksessä muodostumaan. Tiedot kerätään tilastovuotta seuraavan tammikuun aikana, ts. jo ennen kuin tilinpäätökset ovat valmistuneet. Tilaston tiedot perustuvat siis osittain kunnan/kuntayhtymän talousjohdon arvioihin.

Tilinpäätösarvioilasto ei sisällä tehtäväkohtaisia tietoja.

Tietoja käytetään muun muassa kunnallistalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa laadittavien kunnallistalouden kehitystä koskevien arvioiden pohjana niitä neuvotteluja varten, joita käydään Suomen Kuntaliiton ja valtiovallan kesken valtion budjetin kehyksistä. Tiedot ovat välttämättömiä myös kansantalouden tilinpitoa ja Euroopan Unionille tehtäviä kuntien taloutta koskevia laskelmia laadittaessa.

Tilastokeskus kerää tilinpäätösarviot suoraan kunnilta ja kuntayhtymiltä yhteistiedonkeruuna Suomen Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön kanssa.

Keskeisiä ohjeita ja luokituksia tilaston kannalta ovat kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnille ja kuntayhtymille antamat yleisohjeet: yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelman laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta, yleisohje kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista ja yleisohje kunnallisen liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeet ovat saatavissa pdf-muodossa Kunnat.net -palvelusta [www-osoitteesta](http://www.kunnat.net)

http://www.kunnat.net/k_peruslistasivu.asp?path=1;29;347;93749;11434;113730

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioilasto on kaikki Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät käsittävä kokonaistutkimus. Tilaston perusaineistona ovat kunnilta ja kuntayhtymiltä kootut arviot niiden edellisen vuoden tilinpäätöksistä: tuloslaskelmien mukaisista tuotoista ja kuluista, eräistä rahoituslaskelmien rahoituseristä sekä eräistä taseiden saamis- ja velkaeristä 31.12.

Arviot kerätään erikseen kunnan/kuntayhtymän muun toiminnan ja "kunnan liikelaitos" -mallia noudattavien liikelaitosten osalta siten, että ne voidaan yhdistää arvioksi kunnan/kuntayhtymän tilinpäätöksen keskeisistä eristä.

Tilastokeskus kerää tilaston perustiedot kunnilta ja kuntayhtymiltä [www-lomakkeilla](http://www.kunnat.net).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Koska tilinpäätösarviot tehdään kunnissa ja kuntayhtymissä ennen vuositilinpäätösten valmistumista ja siten perustuvat osittain kunnan/kuntayhtymän talousjohdon arvioihin, tiedot väistämättä poikkeavat jossain määrin tilinpäätöstiedoista.

Kuntien toimintakatteen, verotulojen ja valtionosuuksien osalta tietoja voidaan pitää luotettavina. Näiden erien kohdalla tilinpäätösarvioiden ja lopullisen tilinpäätöstilaston ero koko Manner-Suomen tasolla on tyypillisesti alle prosentin luokkaa. Vuosikatteessa, joka on kunnan vuositulojen ja -menojen erotus, ero voi erän luonteesta johtuen olla tuntuvasti suurempi, jopa yli kymmenen prosenttia. Poistojen ja arvonalentumisien, investointimenojen ja pitkäaikaisten lainojen lisäysten ja vähennysten kohdalla ero on yleensä 2-3 prosentin luokkaa, muiden erien kohdalla suurempi.

Kuntien tilinpäätösarviot ovat selvästi tarkempia kuin kuntayhtymien tilinpäätösarviot.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilastointiajanjakso on kalenterivuosi. Tiedot kuntien ja kuntayhtymien varoista ja veloista ovat tilastovuoden viimeiseltä päivältä

Tilinpäätösarvioaineisto valmistuu helmikuun alkupuolella.

Tietosisällöltään vastaavat todellisiin tilinpäätöstietoihin perustuvat ennakkotiedot julkaistaan tilastovuotta seuraavan vuoden kesäkuun alkupuolella kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilastojen kotisivulla.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Yhteenvedot kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioista julkaistaan tilastovuotta seuraavan helmikuun alkupuolella tilaston kotisivulla.

Kunta- ja kuntayhtymäkohtaisia tietoja ei julkaista eikä niitä ole mahdollista saada tietopalveluna. Suomen Kuntaliitto ja valtiovarainministeriö saavat kuitenkin yksikkökohtaiset tiedot sisäiseen käyttöönsä.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätösarviotilaston tietosisältö perustuu kirjanpitolautakunnan kunnille ja kuntayhtymille vahvistamiin sitoviin tilinpäätöskaavoihin, joten luokitusten suhteen tilasto ovat vertailukelpoinen tilinpäätöstilaston kanssa. Tilinpäätösarviot tehdään ennen varsinaisten tilinpäätösten valmistumista, joten kaikkia tilinpäätöksessä tehtäviä oikaisuja tms. (kuten sisäisten erien eliminointi) ei tilinpäätösarvioissa välttämättä ole mahdollista ottaa huomioon, mikä heikentää vertailukelpoisuutta.

Tilinpäätösarviotilaston tarkoitus on antaa karkea yleiskuva kuntasektorin talouden kehityksestä edellisenä vuonna. Muihin käyttötarkoituksiin on syytä käyttää kuntien talous- ja toimintatilastojen tietoja.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Katso kohta 6. edellä.

Lisätietoja

Erikka Saastamoinen (09) 1734 3547

Vastaava tilastojohtaja:

Ari Tyrkkö

kuntien.talous@tilastokeskus.fi

<http://tilastokeskus.fi/til/kttp/index.html>

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioaineisto 2010. Tilastokeskus.

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute